

שבת דף עד

קושי: הזורה הבורר והטוחן והמרקד. היינו זורה היינו בורר היינו מרקד!
תירוצ: אביי ורבא דאמרי תרוייהו: כל מילתא דהויא במשכן, אף על גב דאיכא דדמיא לה - חשיב לה.

קושי על התירוצ: וליחשב נמי כותש!
תירוצ 1: אמר אביי: שכן עני אוכל פתו בלא כתישה.
ואי חשיב כותש - הויא ליה ארבעים.
קושי על תירוצ 2: וליפוק חדא מהנד ולעייל כותש! אלא מחוורתא כדאביי.

5 הבנות שונות בברייתא:

מה קשה?	ואם בירר - חייב חטאת.	ולא יברור	היו לפניו מיני אוכלין - בורר ואוכל בורר ומניח	
וכי מותר לאפות לבו ביום? וכי מותר לבשל לבו ביום?	למחר	ולמחר לא יברור	לבו ביום	עולא
וכי מותר לאפות פחות מכשיעור?	כשיעור	וכשיעור - לא יברור	פחות מכשיעור	רב חסדא
מידי קנון ותמחוי קתני!	ובנפה ובכברה - אסור מדאורייתא	בקנון ובתמחוי - אסור מדברנן	ביד	רב יוסף
מידי אוכל מתוך פסולת קתני!	פסולת מתוך אוכל	פסולת מתוך אוכל	אוכל מתוך הפסולת	רב המנונא
	לבו ביום - נעשה כבורר לאוצר	ולבו ביום	לאלתר	אביי

היו לפניו שני מיני אוכלין, ובירר ואכל, ובירר והניח. רב אשי מתני: פטור, רבי ירמיה מדיפתי מתני: חייב.

קושי: רב אשי מתני פטור, והא תני חייב!
תירוצ: לא קשיא, הא - בקנון ותמחוי (פטור), הא - בנפה ובכברה (חייב).

מעשה בבורר: כי אתא רב דימי אמר: שבתא דרב ביבי הואי, ואיקלעו רבי אמי ורבי אסי. שדא קמיהו כלכלה דפירי, ולא ידענא אי משום דסבר אוכל מתוך פסולת אסור, אי משום עין יפה הוא דמכין. (אין אפשרות להכריע להלכה מהמעשה)

הלכה: חזקיה אמר: הבורר תורמוסים מתוך פסולת שלהן - חייב.
ניסיון לדייק הלכה: לימא קסבר חזקיה אוכל מתוך פסולת אסור!
דחייה: שאני תורמוסים דשלוקיה ליה שבעא זימני, ואי לא שקלי ליה - מסרח וכפסולת מתוך אוכל דמי.

והטוחן. מקרים שבהם חייב בטוחן:
אמר רב פפא: האי מאן דפריס סילקא - חייב משום טוחן.
אמר רב מנשה: האי מאן דסלית סילתי - חייב משום טוחן.
אמר רב אשי: אי קפיד אמשחתא - חייב משום מחתך.

והלש והאופה.
קושי: אמר רב פפא: שבק תנא דידן ביטול סממנין דהוה במשכן, ונקט אופה!
תירוצ: תנא דידן - סידורא דפת נקט.
הלכה: אמר רב אחא בר רב עזירא: האי מאן דשדא סיכתא לאתונא - חייב משום מבשל.
קושי: פשיטא!
תירוצ: מהו דתימא - לשרורי מנא קא מיכוין, קא משמע לן: דמירפא רפי, והדר קמיט.
הלכה: אמר רבא בר רב הונא: האי מאן דארתח כופרא - חייב משום מבשל.
קושי: פשיטא!
תירוצ: מהו דתימא: כיון דהדר ואיקושא - אימא לא, קא משמע לן.

אמר רבא: האי מאן דעבד חביתא - חייב משום שבע חטאות,

רש"י	טוחן	בורר	מרקד	לש	ממחק	מבעיר	מבשל
רה"ג	חורש	טוחן	בורר	לש	מחתך	בונה	מכה בפטיש

תנורא - חייב משום שמונה חטאות. (להוסיף הכאה בפטיש ל-7 של החבית לרש"י ומיחוק לפי רה"ג)

אמר אב"י: האי מאן דעבד חלתא - חייב אחת עשרה חטאות

רש"י	קוצר	זורע	מעמר	בורר	ממחק	טוחן	מחתך	מיסך	עושה שתי בתי נירין	אורג	מכה בפטיש
רה"ג	קוצר	זורע	מעמר	טוחן	מחתך	דש	בורר	מיסך	עושה שתי בתי נירין	בונה	מכה בפטיש

ואי חייטיה לפומיה - חייב שלש עשרה חטאות (רש"י - תופר וקושר, רה"ג - טווה, תופר)

הגוזז את הצמר והמלכנו.

הלכה: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת - חייב שלש חטאות; אחת משום גוזז, ואחת משום מנפץ, ואחת משום טווה.

קושי: רב כהנא אמר: אין דרך גזיזה בכך, ואין דרך מנפץ בכך, ואין דרך טווי בכך.

קושי על הקושיה: ולא? והתניא משמיה דרבי נחמיה: **שטוף בעזים וטוו בעזים!**

אלמא: טווה על גבי בהמה שמה טווה!

דחיית הקושי: חכמה יתירה שאני.

הלכה: תנו רבנן: התולש את הכנף, והקוטמו, והמורטו - חייב שלש חטאות. [אמר] רבי שמעון בן לקיש: תולש חייב משום גוזז, קוטם חייב משום מחתך, ממרט חייב משום ממחק.

הקושר והמתיר.

שאלה: קשירה במשכן היכא הואי?

תשובה 1: אמר רבא: שכן קושרין ביתדות אהלים.

קושי: [א"ל אב"י] ההוא קושר על מנת להתיר הוא!

תשובה 2: אלא אמר אב"י: שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה.

קושי: אמר ליה רבא: תרצת קושר, מתיר מאי איכא למימר? וכי תימא: דאי מתרמי ליה

תרי חוטי קיטרי בהדי הדדי, שרי חד וקטר חד - השתא לפני מלך בשר ודם אין עושין כן,

לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא עושין!

תשובה 3: אלא אמר רבא ואיתימא רבי עילאי: שכן צדי חלזון קושרין ומתירין.

והתופר שתי תפירות.

קושי: והא לא קיימא!

תירוץ: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: והוא שקשרן.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •